

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen isyyden kumoamista koskevien määräaikojen kohtuullistamisesta

### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Päivi Räsäsen /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 364/2020 vp:

*Aikooko hallitus muuttaa isyyden kumoamista koskevia määräaikoja, joilla voidaan korjata myös takautuvasti virheellisiä isyyksiä,*

*onko hallitus tietoinen, että vaatimus tehdä isyyden kumoamiskanne kahden vuoden kuluessa lapsen syntymästä on tosielämän tilanteet huomioon ottaen liian jäykkä ja vaatii kohtuullistamista ja*

*tiedostaako hallitus, että lainsäädännöllinen este ajaa isyyskannetta kanneajan umpeen kulumisen vuoksi voi merkitä perus- ja ihmisoikeuksien loukkausta?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Oikeusministeri on vastannut samasta asiasta kirjalliseen kysymykseen 112/2020 vp.

Isyyden vahvistamisesta ja kumoamisesta säädetään isyyslaissa (11/2015). Lain 7 luvussa säädetään isyyden kumoamisesta. Lain 44 §:n 1 momentin mukaan niiden tahojen, joilla on oikeus isyyden kumoamiskanteen nostamiseen, on pantava isyyden kumoamiskanne vireille kahden vuoden kuluessa lapsen syntymästä, jos isyys perustuu avioliittoon perustuvaan isyysoletukseen. Jos isyys perustuu isyyden tunnustamiseen, isyyden kumoamiskanne on pantava vireille kahden vuoden kuluessa isyyden vahvistamisesta.

Kanne voidaan tutkia, vaikka se olisi pantu vireille määräajan päättymisen jälkeen, jos kantajalla oli laillinen este tai hän näyttää muun erittäin painavan syyn, jonka vuoksi kannetta ei ole aikaisemmin nostettu. Kanne on kuitenkin jätettävä tutkimatta, jos sitä ei ole nostettu viipymättä sen jälkeen, kun syyn kanteen nostamatta jättämiselle on poistunut.

Isyyden kumoamiskanteisiin liittyviä määräaikoja on pidetty perusteltuina, koska lapsen vanhemmuutta koskevat kiistat on lapsen edun vuoksi syytä saada oikaistuiksi mahdollisimman pian lap-

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 364/2020 vp

sen syntymän jälkeen. Isyyden kumoamiseen liittyvä kanneaika on lisäksi joustava ja jättää mahdollisuuden kanteen nostamiseen myös määräajan jälkeen, jos esimerkiksi mies saa tietää vasta määräajan jälkeen olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä isyyttään.

Kun aihe isyyden epäilylle on syntynyt, on pidetty lapsen edun vuoksi perusteltuna, että miehellä on velvollisuus toimia nopeasti. Muutos isyyssuhteissa on lapsen kannalta yleensä sitä dramaattisempi ja vahingollisempi, mitä vakiintuneemmasta isyyssuhteesta on kysymys. Tapauskäytäntö on toisaalta osoittanut, että epäily omasta vanhemmuudesta saattaa tulla järkytyksenä, jonka käsitelyyn tulisi varata riittävästi aikaa.

Oikeusministeriössä on parhaillaan käynnissä lainvalmistelutyö, jossa pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti äitiys- ja isyyslait yhdistetään yhdeksi vanhemmuuslaiksi. Tavoitteena on lakien yhdistämisen yhteydessä arvioida ja tarvittaessa toteuttaa myös tiettyjä lakien soveltamiskäytännössä ilmenneitä kiireellisiä tarkistustarpeita. Isyyden kumoamiskanteeseen liittyvä määräaika säännös ja siihen liittyvät perusoikeus- ja ihmisoikeusulottuvuudet on yksi lainvalmistelutyössä arvioitavista kysymyksistä. Lähtökohtana on, että määräaikojen ei tule joutua kohtuuttomiin tilanteisiin.

Tavoitteena on, että luonnos hallituksen esitykseksi valmistuu kesällä 2020, minkä jälkeen se lähetetään lausuntokierrokselle. Saadun lausuntopalautteen perusteella esitys jatkovalmistellaan ja tarkoitus on, että se saadaan eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2021.

Helsingissä 27.5.2020

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson